Covenant & Conversation
FAMILY EDITION
Jonathan Sacks THE RABBI SACKS LEGACY
BEAALOTEHA • בהעלתך
MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER
BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS זצ"ל

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.
"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift." – Rabi Sacks

Ümitsizlikten Ümide

● Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: www.rabbisacks.org/covenant-conversation/behaalotecha/from-despair-to-hope.

Bu haftaki *peraşa*da, Moşe kariyerinin en sıkıntılı anına erişmektedir. Bunun sebebi önemsiz bir şey gibi görünmektedir. Halk en sevdiği aktiviteyle meşguldü: yiyecek hakkında şikâyet ediyorlardı. Kendilerini kandırdıkları bir nostaljiyle, Mısır'da yedikleri balıklardan bahsediyorlardı – ve salatalıklardan, kavunlardan, pırasalardan, soğanlardan ve sarımsaklardan! Kölelik hakkındaki anıları silinip gitmişti. Tek hatırlayabildikleri mutfaktı. Bunun karşısında Tanrı, anlaşılacağı üzere, öfkelenmişti (Bamidbar 11:10). Ancak Moşe, öfkelenmenin de ötesine geçmişti. Tam bir duygusal çöküş halindeydi.

Benim gözümde bu, çaresizliğin, ümitsizliğin mihenk taşıdır. Kendimi ne zaman artık devam edemeyecek durumda hissetsem bu kısmı okur ve "Eğer henüz bu noktaya erişmediysem, o zaman iyi durumdayım" diye düşünürdüm. Her nasılsa, tüm zamanların en büyük Yahudi liderinin bu kadar derin bir karanlığı deneyimlediğini bilmek, bana güç veriyordu. Bana, başarısızlık duygusunun mutlaka başarısız olduğunuz anlamına gelmediğini söylüyordu. Tek anlamı, başarıya *henüz* ulaşmamış olduğunuzdu. *Sizin* bir başarısızlık timsali olduğunuz anlamına ise hiç gelmiyordu. Aksine, **başarısızlık, risk alan insanların yaşadığı bir şeydir; ve eğer dünyayı, ne kadar ufak bir şekilde olursa olsun, iyi anlamda değiştirmek istiyorsanız, risk almaya gönüllü olmanız mutlak surette gereklidir**.

Moşe'nin görevi, Bene Yisrael'in, Mısır'ın tersi olacak, baskı altında tutmayıp, aksine, özgür kılacak, köleleştirmeyip, aksine, onurlandıracak bir toplum yaratmalarına yardım etmekti. Ama halk değişmemişti. Daha da kötüsü: Terk etmiş oldukları Mısır'a karşı bu tuhaf nostaljiye sığınmaktaydılar: balık, salatalık, sarımsak vesaire ilgili anılar! Moşe, Bene Yisrael'i Mısır'dan çıkarmanın Mısır'ı Bene Yisrael'den çıkarmaktan daha kolay olduğunu keşfetmiş bulunuyordu. Ve eğer halk bu aşamaya kadar değişmediyse, bir daha değişmeyeceklerini düşünmek gayet makul bir varsayımdı. Moşe kendi yenilgisini seyrediyordu. Devam etmekte artık hiçbir mantık olmadığı hissini taşıyordu.

Sonra Tanrı onu rahatlattı. Öncelikle, ona, liderliğin yükünü paylaşacağı yetmiş ileri gelen toplamasını söyledi. Ardından ona, yiyecek hakkında endişe etmemesini söyledi. Çok yakında halkın bol bol eti olacaktı. Bu et, muazzam bir sülün çığı şeklinde geldi.

Tora burada bize, duygusal krizin psikodinamikleri hakkında dikkate değer bir anlatım sunmaktadır. Bize söylediği ilk şey, **ümitsizliğin ortasında, yalnız olmamanın önem taşıdığıdır**. Tanrı, teselli eden rolünü oynamaktadır. Moşe'yi ümitsizlik çukurundan kaldıran O'dur. Doğrudan Moşe'nin endişelerine hitap etmektedir. Ona gelecekte tek başına liderlik etmek zorunda kalmayacağını söylemektedir. Ona yardım edecek başkaları olacaktır. **Sonra ona halkın şikâyetleri hakkında endişeli olmamasını söylemektedir.** Yakında o kadar çok etleri olacaktır ki, bu onlara gına getirecek ve bir daha yiyecek hakkında şikâyet etmeyeceklerdir.

Bu *peraşa*nın bize anlattığı diğer şey de, **ümitsizlikten kurtulmanın insanın karakterini değiştiren bir deneyim olduğudur**. Tam da öz saygınız ufalanıp toza dönüştüğü zaman, aniden *hayatın sizinle ilgili olmadığını* anlarsınız. Başkaları ve idealler ve bir misyon veya bir hizmet hakkındadır hayat. Önemli olan şahıs değil, amaçtır. Gerçek tevazu işte tam olarak budur. Yaygın olarak C. S. Lewis'e atfedilen bilgece sözün dediği gibi: *Tevazu, kendinizi önemsiz saymak değildir. Kendinizi daha az düşünmektir.*[1]

Moşe bir başarısızlık timsali olduğuna inanıyordu. Bizim de bir başarısızlık timsali olduğumuzu düşündüğümüz her seferinde bunu hatırımıza getirmeye değer. **Moşe'nin ümitsizlikten, benliğini geri plana atan güce olan yolculuğu, Tora'daki en büyük psikolojik anlatımlardan biri olmanın yanında, umut konusunda çağlar-üstü bir eğitmendir de.**

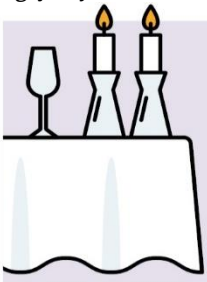

Şabat Sofrasında

1. Sizce Tora, liderlerimizin başarısızlık ve ümitsizlikle yüzleşmelerine dair anlatımlara neden yer vermektedir?
2. Hiç Moşe'nin bu haftaki *peraşa*da yaşadığı türden hüsran ve başarısızlık duygularını yaşadığınız oldu mu?
3. Tanrı'nın Moşe'ye öğrettiği mesajlardan herhangi birini, kriz anlarında size yardım etmek üzere uygulamaya geçirebilir misiniz?

[1] Ç.N.: İngilizce orijinalinde ustaca bir ifade kullanımı vardır: "Humility is not thinking less of yourself. It is thinking of yourself less."

A STORY FOR SHABBAT

Vazgeçemezsin

Rabi Dr. Harvey Belovki

Olağanüstü bir *Midraş*, Adam'ın; Kayin'in, kardeşi Evel'i öldürdüğünü duyduğu zaman gösterdiği tepkiyi kaydeder. Hahamlarımız, Adam'ın bu trajik haber karşısında yıkıldığını ve bunun ötesinde, Kayin'in bundan böyle yeryüzünde kaçak bir göçebe olarak yaşamak zorunda kalacağı ve bir gün hayatını kaybedeceği gerçeği nedeniyle de dertlendiğini belirtirler.

Adam daha fazla çocuk sahibi olmanın değerinden ümidini kesmişti. Eğer onlar da büyük kardeşlerinin kaderini paylaşacaksa, dünyaya yeni çocuklar getirmenin ne anlamı vardı? Bu düşünceyle Adam, Hava'dan ayrıldı ve 130 yıl boyunca inzivaya çekildi – ta ki sonunda Tanrı duruma müdahale edip onları tekrar bir araya getirene ve üçüncü oğulları Şet doğana kadar.

Adam'ın ümitsizliğini anlayabiliriz – o ve Hava iki oğul dünyaya getirmişlerdi: biri diğerini katletmişti ve katil olan da bir süre sonra öldürülmeye mahkûmdu. Adam belki de kendisini veya Hava'yı suçlamıştı; veya belki de kimseyi suçlamamış, ama bunun, gelecekte doğacak tüm çocukların da kaçınılmaz kaderi olacağını varsaymıştı. Bu nedenle ümidini kesmiş ve insan ırkının geleceği hakkında umutsuz, varoluşsal bir bunalıma girmişti.

Yine de, Tanrı ona tarih boyunca yankılanmaya devam eden bir ders öğretmiştir: Vazgeçemezsin. Her zaman ümit vardır; senin sorumluluğun, koşullar ne olursa olsun geleceğe yatırım yapmaktır. Breslov'lu Rabi Nahman'ın sözünde olduğu gibi, "dünyada hiç ümitsizlik yoktur". Ve sonunda, Adam ve Hava'nın oğlu Şet doğmuş, onun soyundan gelen Noah insanlığı kurtarmış ve ardından onun soyundan gelen Avraam da dünyaya maneviyatı yeniden tanıtmıştır.

● Rabi Dr. Harvey Belovski, Golders Green Sinagogu'nun kıdemli hahamıdır ve University Jewish Chaplaincy'de baş stratejist ve rabinik başkan görevlerinde bulunmaktadır.

A CLOSER LOOK

● **Rabi Belovski** şimdi Rabi Sacks'tan öğrenmiş olduğu daha derin fikirlerden bazıları hakkındaki görüşlerini paylaşıyor.

Rabi Sacks'ın ümitsizlik hakkındaki mesajını kendi hayatlarımızda nasıl uygulamaya geçirebiliriz?

"...ümitsizlikten kurtulmak insanın karakterini değiştiren bir deneyimdir. Tam da öz saygınız ufalanıp toza dönüştüğü zaman, aniden *hayatın sizinle ilgili olmadığını* anlarsınız. Başkaları ve idealler ve bir misyon veya bir hizmet hakkındadır hayat. Önemli olan şahıs değil, amaçtır..."

Bu sözler Rabi Sacks'ın liderliğe olan yaklaşımını karakterize ediyor. Bu benim de üzerinde birçok kez kafa yorduğum bir konu. Kişinin öncelik sıralamalarını tersine çevirmesi ve hizmetkâr-liderlik şeklindeki mesleki esası unutması her zaman mümkündür (Rabi Sacks bu ifadeyi sık sık kullanırdı).

Rabi Sacks'ın şahsından öğrenmiş olduğunuz bir şeyi bizimle paylaşır mısınız?

Rav olarak görevimin ilk yıllarında Rabi Sacks'ın bir çok kez şöyle dediğini duymuştum: "Cemaat hahamlarının, zor ve uzlaşmaya yanaşmayan kişilerle yüzleştikleri örneklerde, bu aslında kişisel değildir. Bazen kişisel gibi görünür, ama seni temin ederim ki öyle değildir."

Bu tavsiyeyi çok ciddiye almıştım ve yıllar içinde onu birçok kez kendi öğrencilerime de tekrarladım. Ayrıca bu sözler, Rabi Sacks'ın, bazen liderlerin, "Gerçekten etkili olabileceğim bir zaman hiç gelecek mi?" düşüncesiyle ümitsizliğe düşebildikleri gerçeğini kabul ettiği bu haftaki yazısının merkezi mesajıyla da uyum içindedir. Rabi Sacks bunun, genellikle insanların değişim karşısında hissettikleri zorlukları ve bunlara rağmen ne olursa olsun sebat etmesi gereken liderlerin yüzleştikleri sonuçları yansıttığını kabul etmektedir.

TORAH TRIVIA

Soru: Beaaloteha *peraşa*sındaki hangi *pasuk* bize, balıkları öldürmek için *şehita* (kurallara uygun hayvan kesimi) yapmaya gerek olmadığını öğretir?

Cevap: "[Tüm] Davar ve sığır [sürüleri] kesilse onlara yeter mi? Denizin tüm balıkları toplansa onlara yeter mi?" (Bamidbar 11:22).

Tora Temima adlı eser, bu senaryoda davar ve sığır sürülerinin *kesildiğine* (*şehita*), balıkların ise *toplandığına* işaret eden *Gemara*'dan (*Hulin* 27b) alıntı yapar. Buradan, balıkların *şehita* işlemini gerektirmediği kanunu türemiştir.

● David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.